Churong VII

TƯ TƯỚNG HÒ CHÍ MINH VỀ VĂN HÓA, ĐẠO ĐỨC VÀ XÂY DỰNG CON NGƯỜI MỚI

I. NHỮNG QUAN ĐIỂM CƠ BẢN CỦA HÒ CHÍ MINH VỀ VĂN HÓA

Định nghĩa về văn hóa và quan điểm về xây dựng nền văn hóa mới

a) Định nghĩa về văn hóa:

"Vì lẽ sinh tồn cũng như mục đích cuộc sống, loài người mới sáng tạo và phát minh ra ngôn ngữ, chữ viết, đạo đức, pháp luật, khoa học, tôn giáo, văn học, nghệ thuật, những công cụ cho sinh hoạt hàng ngày về mặc, ăn, ở và các phương thức sử dụng. Toàn bộ những sáng tạo và phát minh đó tức là văn hoá. Văn hoá là sự tổng hợp của mọi phương thức sinh hoạt cùng với biểu hiện của nó mà loài người đã sản sinh ra nhằm thích ứng những nhu cầu đời sống và đòi hỏi của sự sinh tồn"

2. Quan điểm của Hồ Chí Minh về các vấn đề chung của văn hóa

a) Quan điểm về vị trí và vai trò của văn hóa trong đời sống xã hội

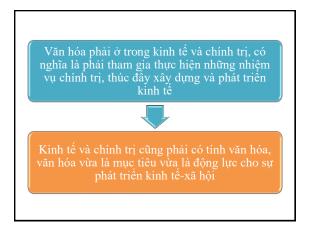
văn hóa là đời sống tinh thần của xã hội, thuộc kiến trúc thượng tầng

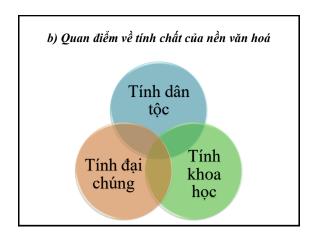
Trong quan hệ với chính trị, xã hội:

"xã hội thế nào, văn nghệ thế ấy...Dưới chế độ thực dân và phong kiến, nhân dân ta bị nô lệ, thì văn nghệ cũng bị nô lệ, bị tồi tàn, không thể phát triển được"

Trong quan hệ với kinh tế:

kinh tế thuộc về cơ sở hạ tầng, là nền tảng của việc xây dựng văn hóa. Văn hóa là một kiến trúc thượng tầng; nhưng cơ sở hạ tầng của xã hội có kiến thiết rồi, văn hóa mới kiến thiết được và có đủ điều kiện phát triển văn hóa không thể đứng ngoài mà phải ở trong kinh tế và chính trị, phải phục vụ nhiệm vụ chính trị và thúc đẩy sự phát triển của kinh tế

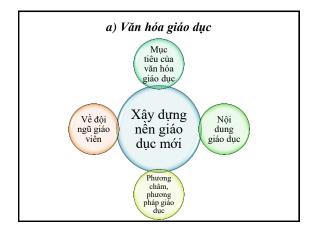

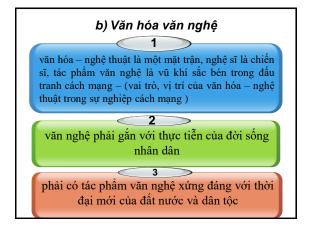

3. Quan điểm của Hồ Chí Minh về một số lĩnh vực chính của văn hóa

a) Văn hóa giáo dục

Phê phán gay gắt nền giáo dục phong kiến (tầm chương, kinh viện, xa rời thực tế, bất bình đẳng, trọng nam khinh nữ...) và nền giáo dục thực dân (ngu dân, đồi bại, xảo trá, nguy hiểm hơn cả sự dốt nát)

c) Văn hóa đời sống dạo dức sống mới Nặn hóa đời sống thực chất là đời sống mới

II. TTHCM VÈ ĐẠO ĐỨC

- 1. Nội dung cơ bản của TTHCM về đạo đức
- a) Quan điểm về vai trò và sức mạnh của đạo đức
   Đạo đức là cái gốc của người cách mạng

"Cũng như sông thì có nguồn mới có nước, không có nguồn thì sông cạn. Cây phải có gốc, không có gốc thì cây héo. Người cách mạng phải có đạo đức, không có đạo đức thì dù tài giỏi mấy cũng không lãnh đạo được nhân dân"

"Sức có mạnh mới gánh được nặng và đi được xa. Người cách mạng phải có đạo đức cách mạng làm nền tảng, mới hoàn thành được nhiệm vụ cách mạng vẻ vang"

a) Quan điểm về vai trò và sức mạnh của đạo đức

•Đạo đức là cái gốc của người cách mạng

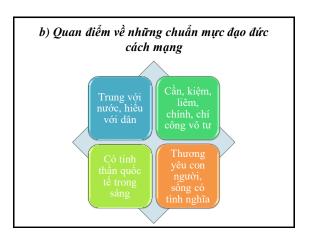
Trong điều kiện Đảng cầm quyền: "Mỗi đảng viên và cán bộ phải thật sự thẩm nhuần đạo đức cách mạng, thật sự liêm chính, chí công vô tư. Phải giữ gìn Đảng ta thật trong sạch, phải xứng đáng là người lãnh đạo, là người đầy tớ thật trung thành của nhân dân"

Đức là gốc của tài; hồng là gốc của chuyên; phẩm chất là gốc của năng lực

a) Quan điểm về vai trò và sức mạnh của đạo đức

• Đạo đức là nhân tố tạo nên sức hấp dẫn của CNXH

Sức hấp dẫn của CNXH chưa phải là ở lý tưởng cao xa, ở mức sống vật chất dồi dào, ở tư tưởng được tự do giải phóng, mà trước hết là ở những giá trị đạo đức cao đẹp, ở phẩm chất của những người cộng sản ưu tú, bằng tấm gương sống và hành động của mình, chiến đấu cho lý tưởng đó trở thành hiện thực

c) Quan điểm về những nguyên tắc xây dựng đạo đức mới Phải tu dưỡng đạo dức suốt đời Xây đi đôi với chống

2. Sinh viên học tập và làm theo tư tưởng, tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh a) Học tập và làm theo tư tưởng đạo đức Hồ Chí Minh

"Thanh niên phải có đức, có tài. Có tài mà không có đức ví như một anh làm kinh tế tài chính rất giỏi nhưng lại đi đến thụt két thì chẳng những không làm được gì ích lợi cho xã hội, mà còn có hại cho xã hội nữa. Nếu có đức mà không có tài ví như ông Bụt không làm hại gì, nhưng cũng không lợi gì cho loài người"

"Có đạo đức cách mạng thì khi gặp khó khăn, gian khổ, thất bại cũng không sợ sệt, rụt rè, lùi bước... khi gặp thuận lợi và thành công cũng vẫn giữ vững tinh thần gian khổ, chất phác, khiêm tốn, "lo trước thiên hạ, vui sau thiên hạ"; lo hoàn thành nhiệm vụ cho tốt chứ không kèn cựa về mặt hưởng thụ; không công thần, không quan liêu, không kiêu ngạo, không hủ hóa"

b) Nội dung học tập theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh

•Thực trạng đạo đức lối sống trong sinh viên hiện nay:

Tích cực:

phần lớn sinh viên, thanh niên trí thức vẫn giữ được lối sống tình nghĩa; khiêm tốn, luôn cần cù và sáng tạo trong học tập; sống có bản lĩnh, có chí lập thân, lập nghiệp, năng động, nhạy bén, dám đối mặt với những khó khăn, thách thức, dám chịu trách nhiệm, không ỷ lại, chây lười; luôn gắn bó với n.dân, đồng hành cùng dân tộc

Han chế:

một bộ phận sinh viên phai nhạt niềm tin, lý tương, mất phương hướng chiến đấu, không có chí lập thận, lập nghiệp; chạy theo lối sống thực dụng, sống thử, sống dựa dẫm, thiếu trách nhiệm, thờ ơ với g.đinh và xh, sa vào nghiện ngập, hút sách; thiểu trung thực, gian lận trong thi cử...

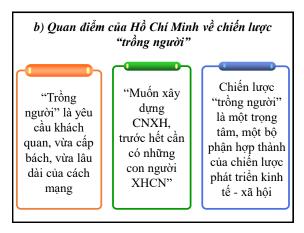

KÉT LUẬN

Lý luận:TTHCM về xây dựng con người mới với nội dung sâu sắc và mới mẻ, có ý nghĩa rất quan trọng đối với sự nghiệp giáo dục và đào tạo con người Việt Nam

Thực tiễn:

sự phát triển con người đã trở thành tiêu chí ngày càng quan trọng trong việc xếp hạng các nước trên thế giới (thu nhập, trình độ giáo dục, tuổi thọ)

